

Rahoitusmarkkinat; markkinoiden ja sääntelyn tasapainosta

Pääjohtaja Erkki Liikanen
Helsingin yliopisto: Studia Collegialia

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

27.2.2014

Johdanto

- *Kriisin mahdollisuuteen kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ytimessä ei uskottu*
- *Uskottiin, että rahoitusmarkkinat kykenevät korjaamaan omat virheensä. Finanssikriisi järkytti tätä käsitystä*
- *Kriisin jälkeen sääntelyn uudistaminen - uusi ”normaalitila”*

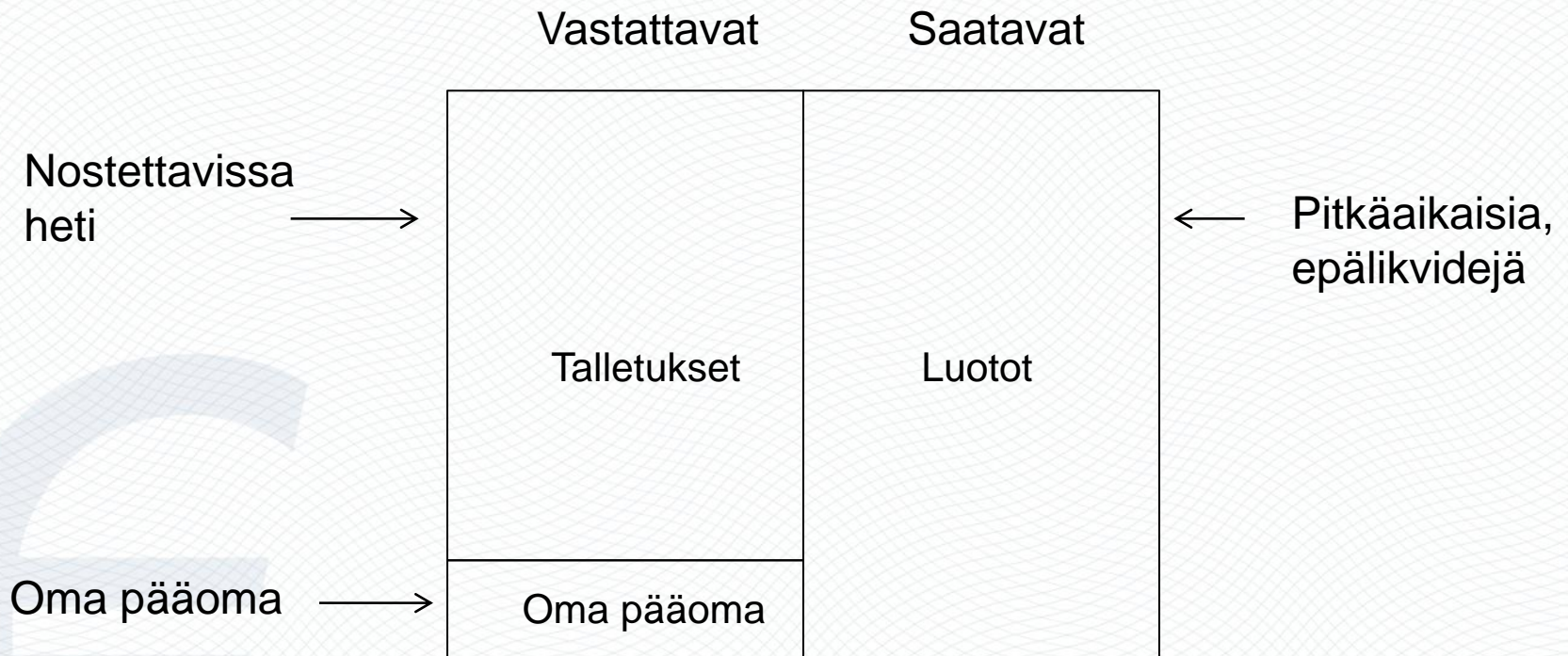

Sisältö

- *Pankkien rooli ja ajoittainen epävakaus*
- *Säätelyn vuosikymmenet*
- *Finanssikriisiä edeltänyt vapautuminen*
- *Säätelyuudistukset kriisin jälkeen*
- *Päätelmät*

Pankin yksinkertaistettu tase

Talletuspako

Vastattavat

Saatavat

Talletukset	Luotot
Oma pääoma	

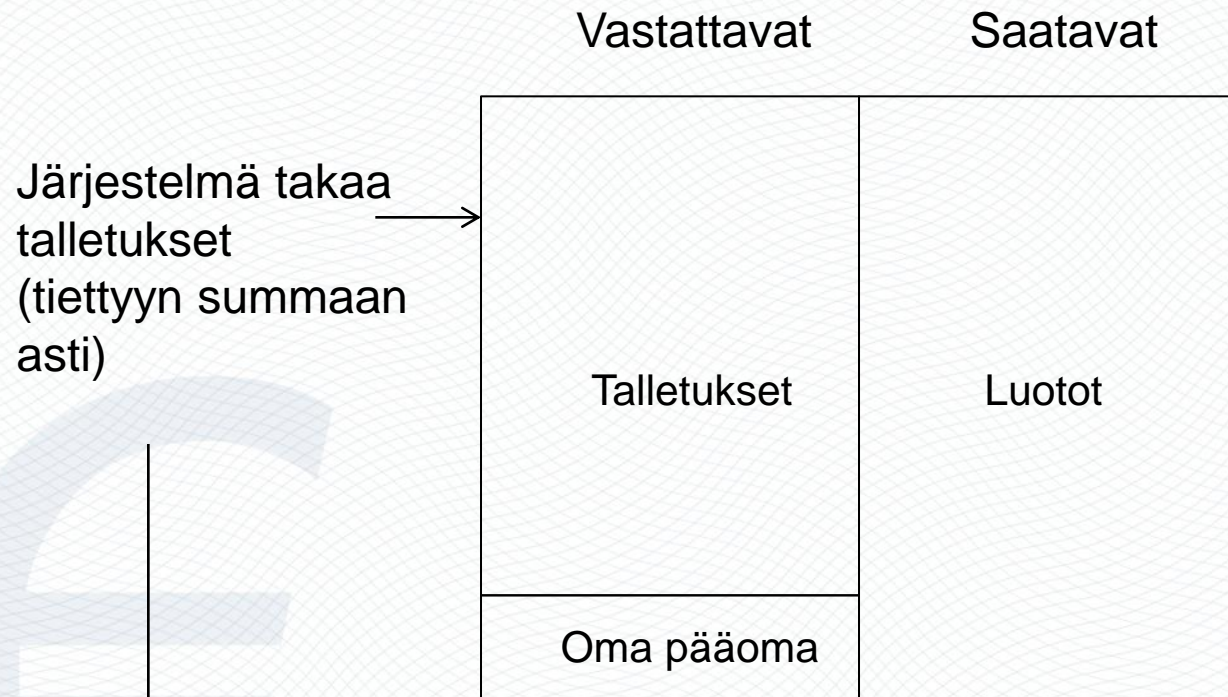
2: Tallettajat
pyrkivät nostamaan
heti talletuksensa

1: Tieto tai epäily
tulevista luotto-
tappioista, joita
oma pääoma ei kata

3: Pankin likvidoitavissa olevat varat eivät riitä talletusten
nostoon -> pankki selvitystilaan

Talletussuoja

Tallettajilla ei syytä talletusten nostoryntäykseen (jos järjestelmän takuuseen luotetaan)

Moderni ”talletuspako” (tukkurahoituspako)

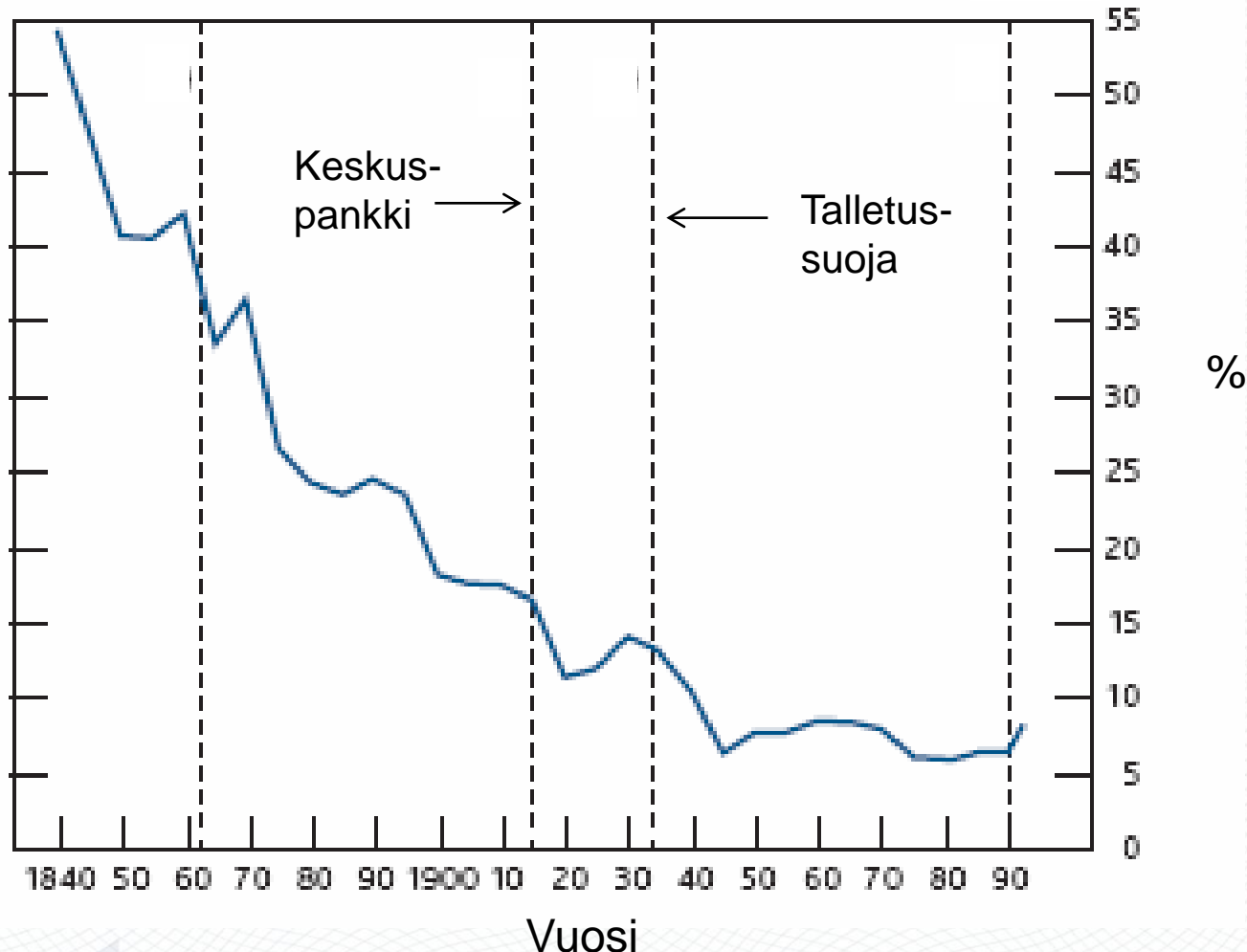
Suuri osa hyvin lyhyt-
aikaista rahoitusta, →
joka voi ”kuivua” kriisi-
tilanteessa

Vastattavat

Saatavat

Muut velat	Arvopaperit ja johdannaiset
Talletukset	Luotot
Oma pääoma	Likvidit varat

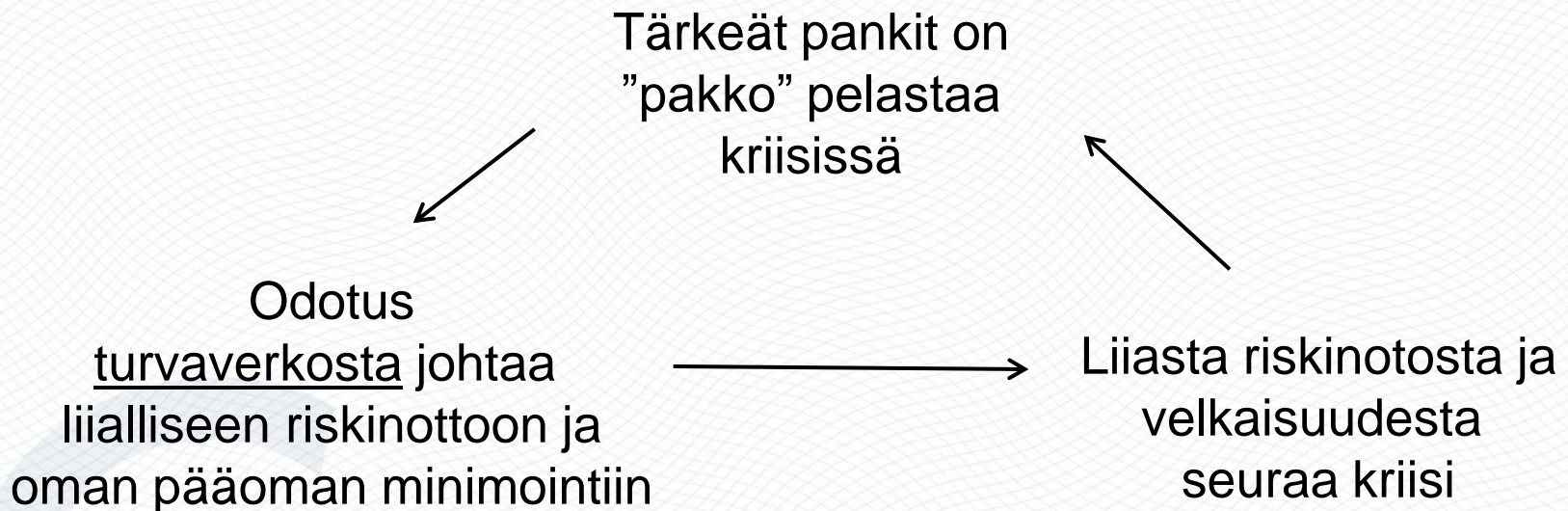
Yhdysvaltain liikepankkisektorin oma pääoma (% taseesta), 1840-1993

Lähde: Berger et al. 1995, Journal of Banking and Finance

Noidankehä

Kuinka tämä "noidankehä" voidaan katkaista?

Sääntelyn vuosikymmenet

- *Pankkitoiminta oli voimakkaasti ohjattua useimmissa maissa 1930- luvun kriisin jälkeen*
- *Pankkitoiminta kansallista, kilpailu vähäistä*
- *Pääomanliikkeiden vapauttaminen, keveämpi sääntely ja kansainvälinen kilpailu 1980 luvulta alkaen*

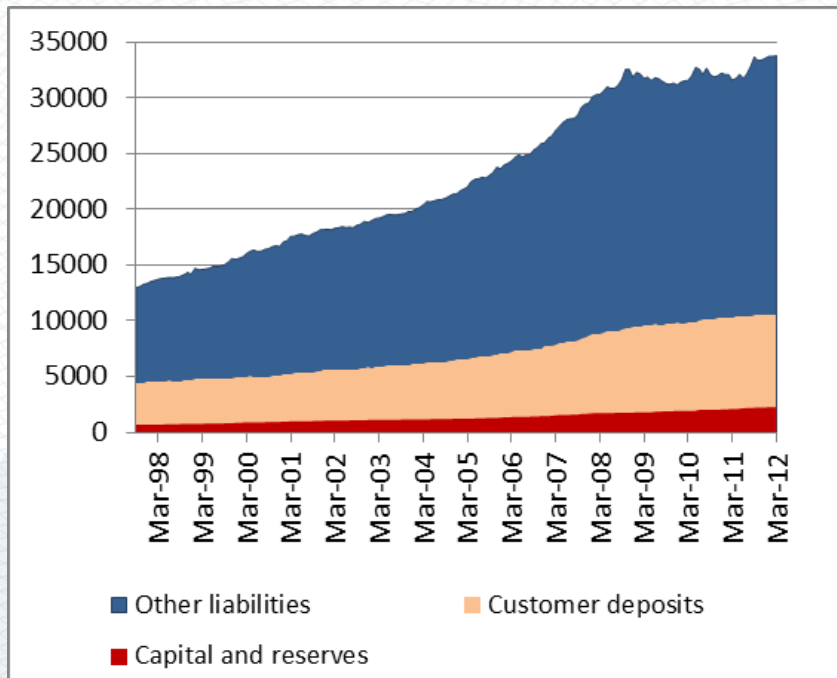
Finanssikriisiä edeltänyt kehitys 1980-luvulta

- *Pankkikilpailun kiristymisen, jota ajoivat*
  - *Tekninen kehitys*
  - *Varjopankkisektorin kehittyminen (erityisesti Yhdysvalloissa)*
  - *Sääntelyn keventyminen*

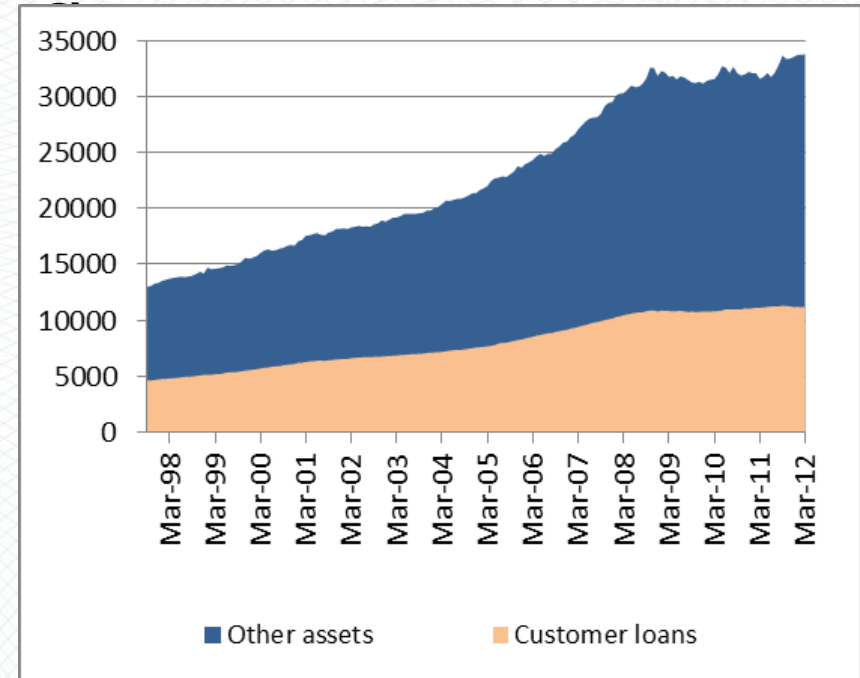
Pankkien velkojen ja saamisten kehitys EU:ssa

Euroalueen rahalaitosten velat 1998–2012 (mrd. €)

Huom. Asiakkaiden talletukset ovat muiden kuin rahalaitosten (pl. julkisyhteisöt) talletuksia
Lähde: EKP kuten esitetty Korkean tason työryhmän loppuraportissa

Euroalueen rahalaitosten saamiset 1998–2012 (mrd. €)

Huom. Lainat asiakkaille ovat lainoja muille kuin rahalaitoksille (pl. julkisyhteisöt)
Lähde: EKP kuten esitetty Korkean tason työryhmän loppuraportissa

Finanssikriisin paljastamat sääntelyn puutteet

- ***Kansainvälinen vakavaraisuuden sääntely***
  - *Basel I (1988)*
  - *Basel II (2004)*
  - *Basel III (2010)*
- ***Markkinakurin epäonnistuminen***
- ***Rahoitusjärjestelmätason riskien riittämätön hallinta***

Pankkisääntelyn uudet elementit EU:ssa

**Pääoma- ja
maksuvalmius-
vaatimukset**

Kriisinratkaisu

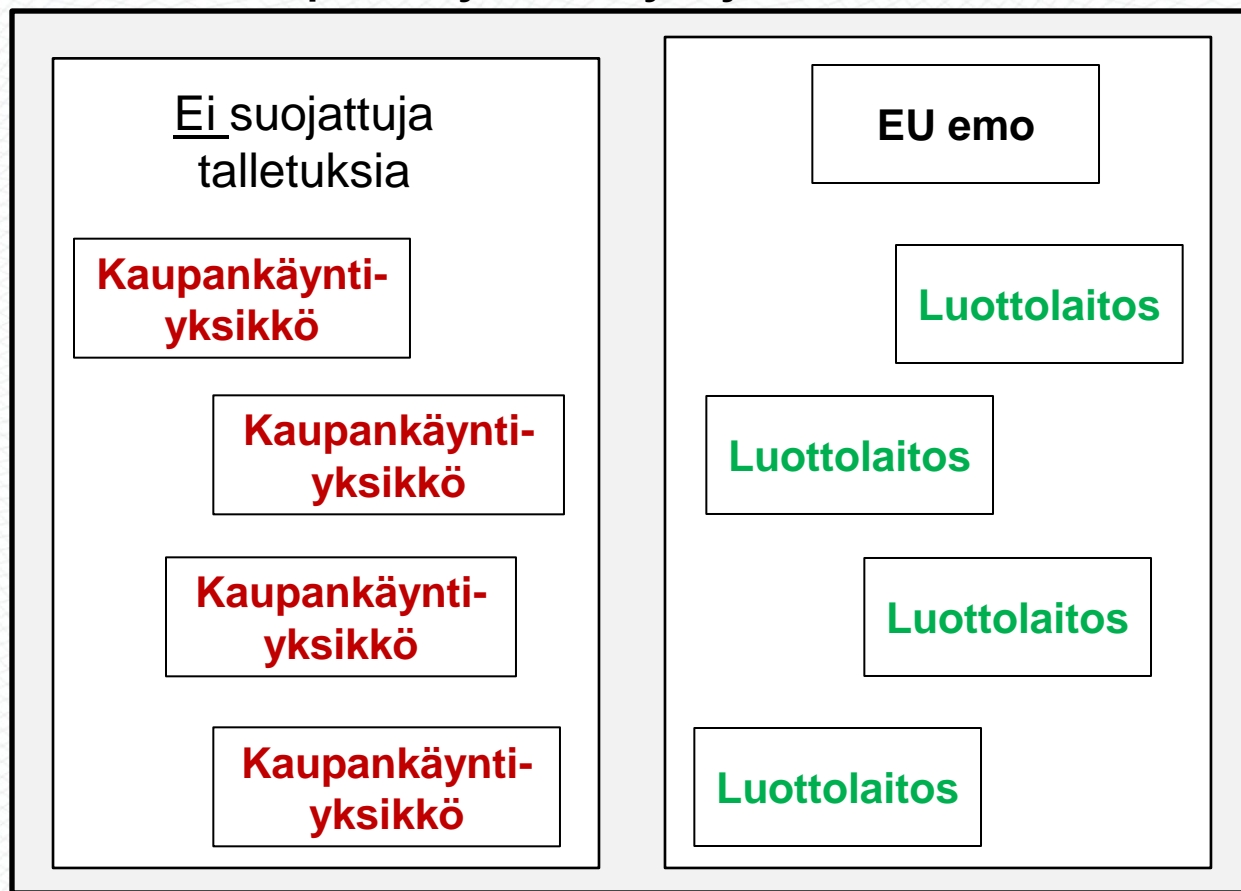
**Rakenteelliset
rajoitukset**

Pankkiunioni

Komission ehdotus (suurimpien) pankkiryhmien rakenteeksi

EU pankkiryhmän “tytäryhtiöittäminen”

Huom: Emopankki voi kuulua joko luottolaitosten (“Core credit institution”) tai kaupankäyntiyksiköiden alaryhmään.

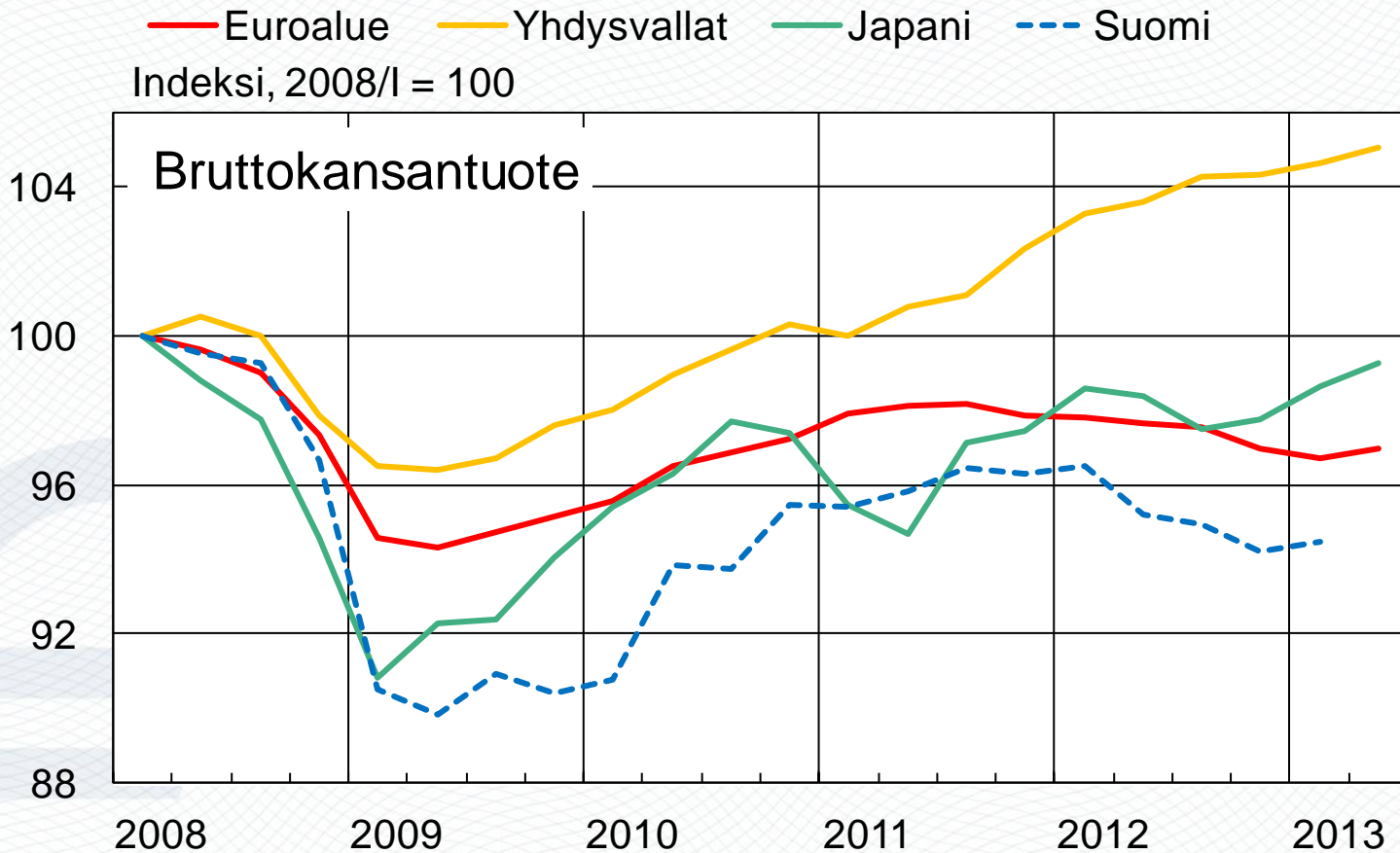

Päätelmät

- **Sääntelyn vuosikymmenet, vähäinen pankkikilpailu**
  - *Ei merkittäviä kriisejä*
- **Sääntelyn purku ja 1980 luvulta pankkikilpailun kiristyminen**
  - *Ongelmien lisääntyminen*
  - *Kulminaationa finanssikriisi 2007* →
- **Kriisin jälkeinen sääntelyuudistus**

Finanssikriisien estäminen säästää tuhoisilta tuotannonmenetyksiltä

Lähteet: Maiden tilastoviranomaiset ja Eurostat.

Luottamuksen palauttaminen

- *Pankkien rooli keskeinen erityisesti EU:ssa*
- *Finanssikriisi syönyt hyväksyntää ja luottamusta pankkitoimintaa kohtaan*
- *Sääntelyuudistukset edistävät luottamuksen palautumista*

Kiitos!

